

Ἡ κατωτέρω ἀξιόλογος διατριβὴ ἀπεστάλη ἡμῖν ἐκ Λαυρίου συνωδευμένη ὑπὸ τῆς ἐπομένης ἐπιστολῆς : «Ἡ ὀρυκτολογικὴ ἔποψις, ἡ γεωλογικὴ κατασκευὴ, ἡ βιομηχανικὴ καὶ οἰκονομικὴ σημασία τοῦ Λαυρίου ἐγένοντο πολλὰκις μέχρι τοῦδε ἀντικείμενον μονογραφῶν καὶ δημοσιευμάτων. Μεταξὺ ὧμως τῶν πολλῶν τούτων ἐπόψεων παρέλειφθη, ὡς εἶκός, ἡ ὄψις, τουτέστιν ἡ μόνη σχέσις, ἣτις ἤδύνατο νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ τῆς αἰθουσαίας Ἐστίας καὶ ὑπαιθρίων καμίνων, χωνευουσῶν μεταλλεύματα.

Τῆν ἔλλειψιν ταύτην τῶν μέχρι τοῦδε ἐκμεταλλουθέντων τῶ Λαυρίου, ἐπιτρέψατέ μοι, κύριε διευθυντά, νὰ ἐπανορθώσω, παρουσιάζων αὐτὸ εἰς τοὺς ὑμετέρους ἀναγνώστας οὐχὶ ὡς μεταλλουργός, ὀρυκτολόγος ἢ κάτοχος μετοχῶν, ἀλλ' ὡς ἀπλοῦς περιηγητῆς (κατ' εὔρεταν τῆς λέξεως ἐρμηναίον) καὶ κунηγός, πολλὰκις ἐπισκεφθεὶς τὰ παρακείμενα ὄρυγοφόρα Ἄλλεγρανά».

Ἐν Ἐργαστηρίῳ, κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1879. Ν.Α.

ΤΟ ΛΑΥΡΙΟΝ

δύνασθε νὰ ἐπισκεφθῆτε ἐξ Ἀθηνῶν διὰ ξηρᾶς ἢ διὰ θαλάσσης. Ἡ κατὰ γῆν πορεία οὐδὲν ἔχει τὸ ἐπαγωγὸν ἢ περιεργίας ἄξιον, ἰδίως ὅταν γίνεται δι' ἑνὸς τῶν ἐκτελούντων τὴν συγκοινωνίαν λεωφορείων.

Διὰ θαλάσσης ἔρχονται οἱ μὲν πολιτικοὶ ἐπὶ ἀτμοτελωνίδων καὶ ὀπλιταγωγῶν, οἱ δὲ διπλωμάται διὰ τῶν ἐν Πειραιᾷ σταθμευόντων πλοίων τῶν ξένων δυνάμεων· οἱ ἄπλοῖ ἰδιῶται λαμβάνουσι ἐισιτήριον ἐπὶ τοῦ μικροῦ ἀτμοπλοίου «Λαυρίου», ἀναπαυτικοῦ μέσου συγκοινωνίας tempo permettendo.

Ὁ μικρὸς λιμὴν τῶν Ἐργαστηρίων, κείμενος ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Ἀττικῆς μεταξὺ τοῦ λιμένος Ἐθρικοῦ καὶ Σουνίου καὶ σχεδὸν φρακτόμενος ὑπὸ τῆς ἐγγύτατα καὶ ἀπέναντι κειμένης Μακρονήσου, κοσμεῖται καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν αἰγιαλὸν ὑπὸ ἀπεράντου προκυμαίας ἐκ Γάτζας, μελανοφαίου μίγματος ἐξερχομένου ἀφθόνως ἐκ τῶν καμίνων ὡς ἀχρήστου περιττώματος, καὶ μεταφερομένου ἀπὸ ἐτῶν εἰς τὴν παραλίαν δι' ἀμερικανικοῦ σιδηροδρόμου. Ἐσχηματίσθη οὕτω κατὰ μικρὸν ἰδανικὴ τις προκυμαία, περίεργος μὲν τὴν ὄψιν, ἀπρόσιτος δὲ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ῥωμαλεωτάτους πόδας καὶ τὰ τελειότατα ὑποδήματα ἕνεκα τοῦ ἀνανοίστου καὶ τραχέος σχήματος τῶν τεμαχίων τῆς ἐν λόγῳ Γάτζας.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ λιμένος, ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ στομίου, κεῖται ἡ οἰκία τῆς Διευθύνσεως τῶν Μεταλλουργείων, πρὸς νότον αὐτῆς τὰ παραπήγματα τῶν καμίνων, χωριζόμενα ὑπὸ μικρᾶς πλατείας, πρὸς βορρᾶν δὲ τὸ Τελωνεῖον καὶ ἡ οἰκία τοῦ κ. Σερπιέρη. Ἀπὸ τῶν παραπηγμάτων ἀρχομένη καὶ διήκουσα μέχρι τῆς κορυφῆς γειτονικοῦ λόφου φαίνεται ἐπὶ τῆς κλιτύος λευκὴ γραμμὴ ἀπολήγουσα εἰς καπνίζοντα πύργον· εἶνε ἡ μεγάλη καπναγωγός, ἡ ἀπορροφῶσα καὶ ἀπομακρύνουσα τοὺς ἐκ τῶν καμίνων διαπεμπόμενους καπνοὺς.

Ταῦτα καὶ τινες οἰκίαι πρὸς τὸ βόρειον μέρος τοῦ λιμένος, ἀπαρτίζουσαι τὴν συνοικίαν τοῦ Νυκτοχωρίου, εἶνε ὅσα δύναται τις νὰ ἴδῃ μεχρὶ τοῦ ἀγκυροβολῆσαι τὸ ἀτμόπλοιον.

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς κωμοπόλεως Ἐργαστηρίων δὲν παρουσιάζει ἑκτακτὸν τινα θέαν. Αἱ οἰκίαι εἰσι κανονικῶς ἐκτισμέναι εἰς τὰ πλευρὰ γηλόφου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου ὑψοῦται ὁ ἄγιος Ἀνδρέας. Ἐκεῖθεν δύναται τις ν' ἀπαριθμῆσαι ὅλα τὰ δυνατὰ συστήματα καπνοδόχων ἢ καπναγωγῶν, νὰ ἴδῃ ἀτμαμάζας ἐλκούσας σειρὰς φορείων μεταλλοφόρων, καὶ νὰ θαυμάσῃ μόνον τὸν κολοσσὸν τοῦ μεγάλου πλυντηρίου, ἐκτεινόμενον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὡς γιγαντιαῖον Π.

Εἰς Λαύριον μετέβην τὸ πρῶτον διὰ ξηρᾶς ἐπὶ μικροῦ ἀνοικτοῦ ἀμαξίου. Ἀργοπορήσας εἰς τοὺς καθ' ὁδὸν σταθμοὺς ἐν τοῖς ἀπαντωμένοις χωρίοις, κατελήφθην ὑπὸ τῆς νυκτὸς πολὺ ἀπέχων ἀκόμη τοῦ Λαυρίου, ὑπὸ σφοδρᾶς δὲ καταιγίδος ὅτε ἀπέειχον ἔτι ἡμίσειαν ὥραν.—Ἐφθασα τέλος περὶ τὸ μεσονύκτιον διάδροχος, δυσανασχετῶν καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῆς γνωστῆς ἐντυπώσεως, ἣν αἰσθάνεται ὁ φθάνων νύκτα εἰς ἄγνωστον μέρος, μετ' ὀλίγον δὲ εἰσηρχομένη εἰς ὑψηλὸν δωμάτιον, ὅπερ φιλοξένους μοι ἐχορηγήθη παρὰ τοῦ γραφείου τῆς διοικήσεως τῶν Μεταλλουργείων.

Ἀποσυρθέντος τοῦ ὀδηγήσαντος ὑπηρετοῦ, καὶ μόλις ἀπαλλαγείς τῶν ἀποσταζόντων ἐνδυμάτων μου, ἔσπευσζ πρὸς τὸ παράθυρον ὅπου μὲ εἴλκυε κρότος τις ὑπόκωφος, μυκηθμὸς συνεχῆς καὶ ἀνεξήγητος, συνοδῶν ἀλλοκότως τὸν θόρυβον τῆς καταιγίδος. Ἐκεῖ ὅμως μὲ περιέμενε θέαμα, ἀφυπνίσαν ὄλας τὰς μυθολογικάς μου ἀναμνήσεις.

Ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἀτμοῦ καὶ λάμψεως ποῦ μὲν ἐρυθρᾶς ποῦ δὲ ὠχροπρασίνου διέκρινα σειρὰν στοῶν ἀπαρτίζουσῶν μακρὸν οἰκοδόμημα, ὅπερ, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἐλυμαίνετο ἐσωτερικῆ πυρκαϊᾷ. Φλογεραὶ ὄφεις εἶρπον ἀδιαλείπτως πρὸ τῶν φωτεινῶν ἐκείνων ἀψίδων, ἀφανίζόμενοι καὶ ἀναφθίνοντες ἀλληλοδιαδόχως. Μάλαι πυρὸς ἐξεκλύοντο βαθμηδὸν ἀμαυρούμεναι ἐν τῷ σκότει. Ἡ λάμψις ἔπαυε κατὰ διαλείμματα, ἕνα ἐμφανισθῆ μετ' ὀλίγον μεγαλειτέρα. Ἀπομεμακρυσμένοι δὲ κρότοι ὡσεὶ τροχῶν κυλιομένων καὶ κλαγγῆ σφυρηλατουμένου σιδήρου συνεπλήρουν τὴν ταρτάρειον ταύτην γέενναν, ἐν τῇ ὁποίᾳ

Errant exangues sine corpore et ossibus umbræ

Τὴν ἐπιούσαν λαμπρὸς ἥλιος κατηύγαζε τὸν οὐρανὸν καὶ μοι ἐπέτρεπε νὰ θαυμάσω οὐχὶ πλέον φανταστικὰ πανοράματα, ἀλλὰ τέλειον μεταλλουργικὸν ἐργοστάσιον ἐν ὅλῃ τῇ φαιδρότητι πρωϊνῆς ἐργασίας.

Αἱ στοαὶ πράγματι ἀποτελοῦσι τὴν πρόσοψιν μακρῶν παραπηγμάτων, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑπάρχουσιν ἐν ἐνεργείᾳ δέκα ἕως δώδεκα κάμινι, χωνεύουσαι καθ' ἑκάστην περὶ τοὺς διακοσίους πενήκοντα τόνους μεταλλευμάτων καὶ ἀποδίδουσαι περὶ τοὺς εἴκοσι τόνους μολύβδου.

Αἱ πρῶται ὕλαι, ἃς κατεργάζεται ἡ Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων, συνίστανται κυρίως εἰς ἐκβολάδας καὶ σκωριόχους ὕλας, τὰς ὁποίας οἱ ἀρχαῖοι ἕνεκα τῶν ἀτελῶν μέσων ἐξορύξεως, ἐμπλουτισμοῦ καὶ καμινείας ἀφῆκαν ἀχρησιμοποίητους εἰς ποσότητας κολοσσαίας. — Αἱ ὕλαι αὗται, μεταφερόμεναι ἐκ τῶν διαφόρων θέσεων διὰ τοῦ σιδηροδρόμου καὶ ἀμαξίων, σωρεύονται ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν μέρους τῶν παραπηγμάτων καὶ ἐκεῖθεν ῥίπτονται εἰς τὰς καμίνους διὰ θυρίδος ἀνοιγομένης εἰς τὴν κορυφὴν ἐκάστης.

Ἐκαστοτὺς ῥωμαλέων ἐργατῶν, χειριζόντων πτύα, σφύρας, λωστοὺς, λαβίδας, χειρομάξας καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἐργαλεῖα, ἀσχολεῖται ἀκαταπαύστως περὶ τὴν θεραπείαν τῶν καμίνων τούτων, ἔχρουσάν ἀναβολὴν σεβασμίων Ματρωνῶν.

Τὸ κάτω ἤμισυ μέρος, ἐν τῷ ὁποίῳ κυρίως τελεσιουργεῖται ἡ τῆξις καὶ ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ μολύβδου ἐκ τῶν ἄλλων οὐσιῶν, εἶν' ἐκτισμένον διὰ πλίνθων πυριμάχων (réfractaires). Τὸ δὲ ἀνώτερον σχηματίζει παμμέγεθες κάλυμμα ἐκ σιδηροφύλλων, συγκοινωνοῦν δι' εὐρέων σωλήνων μὲ τὴν μεγάλην καπναγωγόν.

Κατὰ τὴν βάσιν ὑπάρχει ὀπὴ ἐμφρασσομένη διὰ σιδηρᾶς ῥάβδου, ἐκ τῆς ὁποίας δις ἢ τρις τοῦ ἡμερονυκτίου ἐκρέει ὡς ἀπὸ κρουνοῦ ἐντὸς μικροῦ λάκκου ὁ τακεὶς μολύβδος, ἀναπέμπων πυκνοὺς ἀτμοὺς καὶ διαχέων φῶς ἀπλετον. Ὁλίγον ὅμως ἀνωτέρω ὑπάρχει ἄλλη τις μικρὰ ὀπὴ, ἐκ τῆς ὁποίας ἀδιαλείπτως ἐκχύνονται αἱ ἀχρηστοὶ οὐσίαι (Γάτζαι) ἐν ἐπίσης ῥευστῇ καταστάσει. Ταῦτα ὑποδέχονται κωνικοὶ ἀμφορεῖς ἐκ χυτοσιδήρου, εὐκόλως προσαρμοζόμενοι εἰς ζεύγος τροχῶν, ἃν ἀποκυλίωται μακράν.

Τὸν μολύβδον μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν βαθμηδὸν σχηματιζομένου στρώματος ἐξαφρισμάτων χύνουσι, λαμβάνοντες ἐκ τοῦ λάκκου διὰ μεγάλων κοχλιαρίων, ἐντὸς τῶν (moules), ὅπου τὸν ἀφίνουσι μεχριστοῦ συμπαγεῖς λάβῃ τὸ σχῆμα τῶν γνωστῶν χελωνῶν (saumons) καὶ καταστῆ ἔμπορεύσιμος.

Ἐλησμόνησα νὰ ἐξηγήσω τὸν ὑπόκωφον θόρυβον, ὅστις ἐν ἀρχῇ ἐπληξε τὰ ὄτα μου. Ἦτο ἡ ψυχὴ τοῦ Μεταλλουργείου, ὁ ἀκοίμητος φυσητῆς, εἰσπέμπων δι' ἀενάων περιστροφῶν ἰσχυρὸν ῥεῦμα ἀέρος ἐντὸς τῶν καμίνων, μεθ' ὧν συγκοινωνεῖ διὰ καταλλήλων ἀγωγῶν, ἐκπληρῶν οὕτω τὴν αὐτὴν λειτουργίαν, ἣν καὶ τὸ μικρὸν φουσερόν, δι' οὗ ζωπυροῦμεν ἐκ τῆς θυρίδος τὴν θερμάστραν.

Ἐμακροηγήθησα περὶ τοῦ ἐν Ἑργαστηρίοις Με-

ταλλουργείου, ὡς ὄντος μοναδικοῦ τοιούτου ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐκπληροῦτος εὐεργετικὸν σκοπὸν διὰ τῆς χορηγίας πόρου ζωῆς εἰς ὑπερδισχιλίους ἐργάτας.

Ἄν ποτε ἐπισκεφθῆτε τὸ Λαύριον, κ' ἔχετε τινα γνῶριμον παρὰ τῇ Γαλλικῇ Ἑταιρίᾳ τῶν Μεταλλείων, ζητήσατε τὴν ἀδειαν νὰ καταβῆτε ἐντὸς τῶν ὑπογείων ἐργασιῶν τῆς.

Τούτου ἐπιτευχθέντος, θὰ σὰς τοποθετήσωι μεταξὺ δύο σιδηρῶν τετραγώνων δίσκων, ἀποτελούντων τὴν βάσιν καὶ κορυφὴν εὐμεγέθους κλωβοῦ (cage), ἀλωρημένου ἐπὶ τοῦ στομίου φρέατος. — Μετ' ὀλίγον τρεῖς ἐλαφροὶ κρότοι κωδωνίσκου θ' ἀναγγεῖλωσι τὴν ἐπίκαιρον στιγμὴν, καὶ θὰ αἰσθανθῆτε οὐχὶ ἄνευ τινὸς συγκινήσεως ὅλον τὸ σύστημα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκεσθε, ἡρέμα κατερχόμενον. — Πάραυτα τὸ φῶς ἐκλείπει καὶ δὲν ἀκούεται εἰμὴ μόνον ὁ κροταλισμὸς τοῦ ἀτμοκινήτου ἐργάτου (treuil), κατὰ μικρὸν χαλαροῦντος τὸ σχοινίον ἀπὸ τοῦ ὁποίου κρέμασθε. Ἐνῶ δὲ ὑμεῖς ἐξασφαλίζετε διὰ τῆς χειρὸς τὴν ὑπαρξίν τοῦ πῆλῶν σας, ὁ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δίσκου ἱστάμενος ὀδηγὸς θ' ἀνάψῃ τὸ σιγάρον του καὶ δύο λύχνους, ἐξ ὧν θὰ σὰς προσφέρῃ τὸν ἕνα φιλοφρόνως.

Κατέρχεσθε οὕτως ἐπὶ τρία ἢ τέσσαρα λεπτά. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐλαφρὸς δονισμὸς θὰ σὰς ἀναγγεῖλῃ τὴν ἀφίξιν, καὶ ἀποσυρομένων τῶν σιδηρῶν δρυφάκτων, ὅψ' ὧν περικυκλοῦται ὁ κλωβός, δύνασθε νὰ βαδίσητε πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἔργων θαυμαστῆς βιομηχανίας.

Ἐπεθύμουον πολὺ νὰ παρευρισκόμην ἐκεῖ κατὰ τὴν πρώτην στιγμὴν, καθ' ἣν εἰσέδουσιν ἐκ νέου ἄνθρωποι μετὰ δισχίλια ἔτη ἐντὸς τῶν ὑπογείων τούτων κοιμητηρίων ἀρχαίῳ πολιτισμοῦ. — Ὁὰ ἦτο εὐρημα διὰ ποιητὴν ἢ στιγμὴ ἐκείνη, ὅτε δηλαδὴ ἀπεσῶρησαν τὰ ἐπὶ αἰῶνας ἐν τῷ φρέατι καταπεσόντα χώματα, καὶ δύο ἐποχαὶ τοσοῦτω διάφοροι, τοσοῦτω ἀπομεικρυσμένοι ἀλλήλων, ἐχαιρετίσθησαν ἐν τῷ σκοτεινῷ ἐκείνῳ βάθει.

Ἦδη ὁ ἔρρυθμος κρότος τοῦ λωστοῦ διατρυπῶντος τὸν λίθον καὶ αἱ συχναὶ τῶν ὑπονόμων ἐκρήξεις ἀγγέλλουσιν εἰς τὸν ξένον ὅτι ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη, βαδίζουσα ἐπὶ τῶν ἰχνῶν τῆς ἀρχαίας, συμπληροῖ τὸ ἔργον τῆς προόδου μέχρις ἐγκάτων τῆς γῆς.

Αἰθουσαι, φρέατα, στοαὶ διαδέχονται ἀλλήλα τοσοῦτω συνεχῶς καὶ ποικιλοτρόπως, ὥστε ὁ κατερχόμενος, ἐκτὸς τοῦ ὅτι γάνει τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, δὲν ἀναγνωρίζει πλέον οὔτε τὰ μέρη, ἀφ' ὧν διήλθε δις καὶ τρις κατὰ τὴν περιπλάνησίν του. Μετὰ δύο δὲ ἢ τρεῖς ὥρας, ὅτε κεκμηκῶς καὶ ἀνήσυχος ἐρωτᾷ τὸν ὀδηγόν του περὶ τοῦ τέρατος τῆς ὑποχθονίου ταύτης παρείας, αἰφνης εὐρίσκεται πρὸ τοῦ κλωβοῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατέβη.

Ἡ ἄνοδος εἶνε φαιδροτάτη. Τὰ ὄρεινά τοπεῖα, ἐφ' ὧν εὐρίσκονται τὰ στόμια τῶν φρεάτων, παρίστανται νέαν περιβεβλημένα χάριν, καὶ τὸ στήθος εὐχαρίστως διαστελλεται πρὸς ὑποδοχὴν τῆς καθαρᾶς ἀτμοσφαιρας.

* *

Ἐν μικρῇ χαρτοφυλακίῳ, μεταξύ λευκῶν φύλλων συμπεπιεσμένην, διατηρᾷ ἀνεμῶνην λεπτήν καὶ χαρίεσσαν, ἣν ἔδρεψα ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ Χάους.— Ἀλλὰ τὸ Χάος ἐνταῦθα δὲν εἶνε ἀπαίσιος βόθρος, οὔτε τις ἐρεβώδης ὄπη, ὥστε νὰ εἴπωσι περὶ τοῦ κατερχομένου, ὡς περὶ τοῦ Ὀρφῆως :

Βαίνει μόλις ἀναπνέων
καὶ μὲ τρίχας ὠρωμένης.
Οὐδαμῶς φῶς βλέπει πλέον,
προχωρεῖ ψηλαφητῆ,
καὶ ὁ ποῦς αὐτοῦ πατεῖ
εἰς σκιὰς διερχομένης.

Ὅχι· τὸ Χάος τοῦ Λαυρίου εἶνε μέγα κυκλοτερές ἀνοιγμα, προσελθὼν πιθανώτατα ἐκ τῆς καταπτώσεως ἀρχαίας ἐργασίας, ἐν τῷ βάθει τοῦ ὀπιοῦ, τουτέστι πεντήκοντα περίπου μέτρα κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, βλαστάνουσι θάμνοι καὶ γλόη ἐπισύρουσα τὰ ποίμνια. Ἡ δὲ κατάβασις εἰς αὐτὸ γίνεται ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ μέρους, ὅπου ὁ βράχος δὲν εἶνε κάθετος, ἀλλ' ἀποκλίνει ὡς τραχὺς κατήφορος.

Τὸ ἀνοιγμα τοῦτο κεῖται ἐπὶ χλοεροῦ ὄροπεδίου, ἡμίσειαν ὥραν ἀπέχοντος τῶν Ἐργαστηρίων καὶ ὀνομασθέντος ὑπὸ τῶν πρότερον ἐργασθέντων Γάλλων μεταλλευτῶν Plateau-Berzéko.

* *

Προπετὴς βράχος, κρημνὸς ἀλίπληκτος, ἐστεμμένος δι' ἐρείπιων ἀρχαίας δόξης καὶ μεγαλείου, ὑψοῦται ὑπερῆφάνως ἐκεῖ τὸ Σούνιον καὶ δεσπόζει τοῦ Αἰγαίου.

Παράδοξοι σκέψεις κατέκλυσαν τὴν κεφαλὴν μου, ὅτε τὸ πρῶτον ἀνελθὼν μόνος ἐπὶ τοῦ Σουνίου, ἀνεκάλυφα ἐπὶ μιᾶς τῶν σωζομένων ἀνατολικῶν στηλῶν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς κεχαραγμένον διὰ μικρῶν ἀγγλικῶν χαρακτήρων ἐν ὄνομα

Byron

Η ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σανδώ, βραδευθεῖσα παρὰ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας].

Συγγεῖμα καὶ τέλος. ἰδὲ σελ. 709.

ΙΣΤ'

Ἄφου ἔμεινε μόνος ὁ Μαυρίκιος, ἐνέπεσεν εἰς τοιοῦτον χάος συγκεχυμένων ἰδεῶν καὶ ἀντιθέτων αἰσθημάτων, ὥστε ἡ λεπτοτάτη ἀνάλυσις τοῦ ἐμπειροτέρου ψυχολόγου ἤθελε δυσκόλως διακρίνει αὐτά. Προπέμφας τὸν σιρ Ἐδουαρδὸν μέχρι τῆς κλίμακος, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης του ὥσει καταβληθεὶς ὑπὸ τῶν λόγων, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀκούσει, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἠσθάνθη φρι-

κῶδες καὶ ἀκατονόμαστον ἄλγος, ἔπειτα δὲ εἰδος ἐξουδενώσεως. Ἡ ταραχὴ τῶν αἰσθήσεων του κατεπραῦνθη κατ' ὀλίγον, ἡ ἀντίληψις του διηγήθη σαφῆς καὶ καθαρὰ, ἐντὸς μικροῦ δὲ γλυκὺ φῶς ἐφάνη ἐπὶ τοῦ μετώπου του, ὡς ἡ πρώτη τῆς αὐγῆς λάμψις. Καὶ ἦτο τῷ ὄντι ἡ αὐγὴ νέας ζωῆς. Οὐράνιον πῦρ ἀνέλαμψεν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς του, παιδικὸν μειδίαμα ἀνέωξε τὰ ὄχρα του χεῖλη. Ἐπὶ πολὺ ἔμεινε σιωπῶν καὶ ἐκστατικός. Τέλος ἡ καρδιά του συνεκινήθη, αἴφνης δὲ δάκρυα ἔρρουσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, ὡς δ' ὁ ἐκ νεκρῶν ἀναστὰς Λάζαρος, ἔτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἐξετάζων τὴν καρδίαν του ὁ Μαυρίκιος εἶδεν ἐν αὐτῇ νεοθαλὲς ἄνθος καὶ ὠσφράνθη τὴν εὐωδίαν αὐτοῦ· τὸ ἄνθος τοῦτο ἦτο ὁ ἔρωσ. Ἠγάπα! Ὅπως ἐνοήθη τις τὸ εὐφρόσυνον τοῦ αἰσθήματος τούτου, πρέπει νὰ ἐδοκίμασεν αὐτὸ ὁ ἴδιος περὶ τὰ τέλη προῦρου φθινοπώρου, πρὲς νὰ ἠσθάνθη ἀναβαλλόν ἐν τῇ καρδίᾳ του νέον ἔαρ καὶ ἀναθάλλον ὑπὸ θεῖαν αὐρανὸν τὸ ἄνθος τοῦτο τοῦ ἔρωτος, ὅπερ ἐνόμιζε διὰ παντὸς μαρανθῆν.

Ἡ εὐφροσύνη αὐτῆ δὲν διήρκεσε, διεδέχθη δὲ αὐτὴν ἡ ὀργὴ καὶ ἡ ἀπελπισία. Ὡς πτηνὸν ἐν τῷ αἰθέρι καιρίως πληγωθῆν, ὁ Μαυρίκιος κατέπεσε βαρέως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς πραγματικότητος. Ὁ δυστυχὴς! Ἠγάπα ὅτε δὲν ἦτο πλέον καιρὸς, ἀφικνεῖτο κατόπιν ἐροτῆς εἰς τὰς πύλας τοῦ παραδείσου, ἔβλεπε τὴν εὐδαιμονίαν καθ' ἣν στιγμὴν ἀπεχαιρέτηζεν αὐτὸν διὰ παντός. Ἡ βία αὐτοῦ φύσις ἀνεζωπυρήθη καὶ τελευταῖον, ἐξεγύθη δὲ εἰς ζηλοτύπους ἐκφράσεις κατὰ τοῦ σιρ Ἐδουαρδ, ὅστις τῷ ἀφῆρει τὴν ζωὴν, ἐν τῇ παραφορᾷ δὲ τῆς ἀπελπισίας οὐδ' αὐτῆς σχεδὸν ἐφείσθη τῆς Μαγδαληνῆς. Ἐνεθυμεῖτο τὴν συμπεριφορὰν τῆς ἐξαδέλφης του κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας, τὴν ἔβλεπε μειδιῶσαν πρὸς τὸν βαρωνέτον, καὶ ἠσθάνετο τὴν καρδίαν του σπαρραττομένην ὑπὸ τῶν ὄρων τοῦ ἄδου. Δὲν ἠδύνατο νὰ παρηγορηθῇ σκεπτόμενος ὅτι ἴσως ἠπατάτο. Καὶ ἐὰν δὲν εἶχε παρατηρήσει τοὺς δύο νέους καὶ δὲν εἶχεν ἰδεῖ τὴν πρόοδον τῆς ἀμοιβαίας αὐτῶν ἀγάπης, ἡ ἀόριστος καχεξία ἣν ὑπέφερε τὸν ἐφώτιζεν ἀκούοντως, τὸ μαρτύριον ὅπερ ἐδοκίμαζε τῷ ἀπεδείκνυεν ὅτι ἡ Μαγδαληνὴ ἠγάπα τὸν σιρ Ἐδουαρδ. Ἐβιάδιζεν ἀνήσυχος ἐν τῷ δωματίῳ του, ἀλλ' αἴφνης ἔστη αἰσχυρόμενος ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ παραφορᾷ.

— Τί παραπονεῖσαι, ἄθλιε; ἀνέκραξε κύπτων τὴν κεφαλὴν. Μόλις ἐξελθὼν τοῦ βορβοῦρου, ἐν ᾧ ἔσυρες τὴν νεότητά σου, παραπονεῖσαι διότι δὲν ἀγαπᾷσαι, δυσανασχετεῖς βλέπων ὅτι προτιμᾶται καρδιά εὐγενής, ἀρετὴ ἀκηλίδωτος, συνειδήσις οὐδέποτε πταίσασα! Τί ἐπραξας ὅπως γείνης ἄξιος τῆς ἀγάπης, ἥτις σοὶ φαίνεται σήμερον τὸ ἄκρον ἀγαθόν; Ἐπὶ δύο ἔτη εἶχες τὸν θησαυρὸν τοῦτον πρόχειρον, τί ἐπρα-